

Rangsorolni kell a célokat

Ahogy újabb és újabb fordulatok váltják egymást a gazdaságban, úgy kell a mezőgazdaságban is változtatni és alkalmazkodni. Horváth Gábor, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének közgazdász főtitkára három közvetlen veszélyforrásra hívta fel a figyelmet, amelyekre most még jó választ lehet adni.

Új helyzet, új körülmények alakultak ki az agráriumban is, miként az egész gazdaságban, ezért új megközelítéssel kell értékelni a helyzetet.

LIKVIDITÁS VAGY CSŐD

Május végére a kettős könyvelésű társas vállalkozások elkészítették mérlegbeszámolóikat – csakhogy a számvitel rendje miatt idén nem reálisan mutatják az eredményeiket. A mérleg szerinti eredmények többet mutatnak, mint amennyit a valóságban elértek. Ennek oka, hogy a kettős könyvvitelt folytató gazdaságok, azaz a társas vállalkozások az ősszel vásárolt műtrágyát akár felhasználtként, akár készleten tartva, de magasabb áron számolták el, és nem költségként könyvelték el. Viszont a november-decemberben már drágán eladott termény az új, magasabb áron realizálódott – csakhogy ez mégsem jelenti azt, hogy a gazdaság valóban nagyobb bevétellel gazdagodott. Ugyanis a kettős könyvvitel az őszi költségeket (jelen esetben a műtrágya értékét) készleten számolja el, holott a valós értéke akkor derül ki, amikor el kell adni. A most kimutatott eredmény a még 40–50 ezer forintért vásárolt műtrágya jelenlegi, 230 ezer forintos árából adódik.

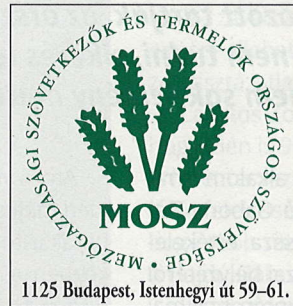
A műtrágya ára valószínűleg ezen a magas szinten marad, fogalmazott a főtitkár, aki már januárban jelezte, hogy a cégek forgóeszköz-igénye meg fog ugrani. Megnőtt a mezeileltár-érték, az év végi készlet értéke, pedig az csak a jövő évben realizálódik. Tehát a mérlegek irreális eredményeket mutatnak, amiből az adót is befizetik. Úgy tűnhet, hogy marad még felhasználható forrás, de valójában ez a forrás nem lesz, mert felszippantja a forgótőke-növekmény. Tény – és már üzemi szinten is beigazolódott –, hogy egy kis vagy közepes üzemben, amely ezer hektáron gazdálkodik, a folyó hektáronkénti költség 100 ezer forinttal nőtt – vagyis 100 millió forinttal nőtt egy-egy ilyen gazdaság forgóeszköz-igénye. És akkor még csak a növénytermesztésről beszélünk! Ha

még állattenyésztési ágazattal is rendelkeznek, akkor további 100 millió forintos plusz forgótőke-igénnyel kell számolniuk! Magyarán, 200 ezer forinttal nőttek a hektáronkénti költségeik, ami 1000 hektár esetében 200 millió forint plusz forgótőkeigényt jelent! Vagyis nem szabad, hogy bárkit is megtévesszen a szép kimutatott eredmény, mert a forgótőke fedezetét meg kell teremteni. Általában romlani fog, ezáltal felértékelődik a likviditás a csődhelyzet elkerülése érdekében, ráadásul a banki finanszírozás is nehezebbé és drágábbá válik.

LEÉRTÉKELŐDÖTT AZ EU-TÁMOGATÁS

Mivel a környezetkímélő és fenntartható gazdálkodási szemlélet zöld utat kapott és felerősödött az EU támogatási rendszerben, a közvetlen támogatás – a vidékfejlesztés I. pillére – leértékelődött, ugyanis eddig a hektáronkénti támogatás 1 tonna gabona árát tette ki, míg most csak egy-negyed tonnát. Az AKG-programban való részvételre kétszer annyian jelentkeztek, mint a korábbi években – csakhogy a gazdálkodás körülményei megváltoztak. Az AKG-programban való részvétellel mindenféle kötelezettséget vállalni kell, amik többletköltséget és hozamkiesést okoznak. De ezeknek a vállalásoknak a „díjazását” nem a mostani, hanem a korábbi árakhoz igazították. A hozamkiesést okozó vállalásokért cserébe adott támogatás leértékelődött, miként a gabona árával ezt már kimutattuk. Tehát az ígért támogatás és a lehetséges hozamkiesés aránya felborult, olyan mértékben, hogy a vállalásokat újra kell számolni a mostani árakkal.

Horváth Gábor valószínűsíti, hogy a jó mezőgazdasági adottságokkal rendelkező gazdálkodók nem vesznek részt a környezetkímélő programokban, inkább a gyengébb adottságú területeken lesznek sikeresek a program elemei. Emiatt

lehet, hogy ezek a pénzek elvesznek, márpedig ezt jelezni kell az EU-tárgyalóknak.

ELSŐDLEGES A LIKVIDITÁS

Az előző két veszélyforrásból következik egy harmadik, mondta a főtitkár, mégpedig az, hogy a beruházási terveket is akkurátusan át kell nézni, még akkor is, ha már meghozták a döntést, sőt, akkor is, ha a pályázatot már benyújtották. Több lett az állami pénz, talán még a követelményeket is könnyebb teljesíteni, mint eddig, könnyebbé vált a hozzáadott értéket növelő beruházások megvalósítása, csakhogy új körülmények álltak elő. Az építőanyagok ára egyre emelkedik, az energiahordozók, az üzemanyagok ára szintén nő, a munkabérek is magasabbak lettek – hogy csak néhány megváltozott körülményt említsünk.

A beruházásról hozott döntések megváltoztatása, persze, kellemetlen a vezetők számára, mert – és ezt a közgazdász mondatta vele – a vidékfejlesztés II. pillérében rendelkezésre álló komoly összeget jó volna felhasználnia az ágazat szereplőinek. Az előző EU-s költségvetési ciklusban ugyanis a magyar agráriumnak nem sikerült behoznia a lemaradását a fejlett vetélytársakhoz képest.

Fontos tehát mindent kiszámolni, újraszámolni, mert a magasabb anyag- és kibocsátási árak, a forgótőkeigény jelentősen növekedése mellett nehéz előteremteni a beruházásokhoz szükséges saját erőt. Ráadásul, ha a beruházás kapacitást növel, akkor a forgóeszköz-igény is tovább nő, és mindez kifizetheti a cégek likviditását. Muszáj rangsorolni a célokat, és a közgazdász szerint ebben a rangsorban a cég működésének a stabilitása, likviditásának a biztonsága az elsődleges, mondta végezetül Horváth Gábor.

H. Gy.